

Kvalitetsmelding barnehage 2025

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for kultur og levekår	
	Kommunestyre	

Rådmannens innstilling

1. Kvalitetsmelding for barnehage 2025 tas til orientering.
2. Kommunestyret tar Kvalitetsmelding barnehage 2025 til orientering og slutter seg til meldingens prioriterte utviklingsområder for barnehagesektoren.
3. Meldingens tiltak legges til grunn i utviklingsarbeid for barnehagene i Hol og fremmes i Handlings- og økonomiplan dersom det foreligger økonomiske konsekvenser.

Saken avgjøres av

Utvalg for kultur og levekår (for innstilling)
Kommunestyret (endelig vedtak)

Vedlegg

Kvalitetsmelding barnehage 2025

Saksopplysninger

Kvalitetsmeldingen gir en samlet vurdering av hvordan barnehagene i Hol kommune fungerer, og hva som er viktig å prioritere videre. Den bygger på flere typer kunnskap: nasjonale tall, lokale data om bemanning og sykefravær, samt tilbakemeldinger fra foreldre og ansatte.

Når vi snakker om kvalitet i barnehagen, handler det først og fremst om hvordan barna har det i hverdagen. Opplever de trygghet, tilhørighet og gode relasjoner? Får de utvikle seg gjennom lek, samspill og læring? Samtidig vet vi at kvalitet også påvirkes av rammene rundt – som bemanning, kompetanse og ledelse.

Meldingen viser at barnehagene i Hol i hovedsak gir barna et trygt og godt tilbud. Foreldreundersøkelsen viser høy trivsel og gode relasjoner mellom barn og voksne. Dette er viktige tegn på kvalitet. Samtidig ligger resultatene samlet sett noe under landsgjennomsnittet, og det er forskjeller mellom barnehagene.

Et viktig poeng i meldingen er at det ikke er nok å ha gode rammer på papiret. Det avgjørende er hvordan disse brukes i praksis – altså hva som faktisk skjer i møtet mellom barn og voksne i løpet av dagen.

Det pekes på noen sentrale utfordringer:

- Sykefraværet er høyt, særlig langtidsfravær, noe som gir mindre stabilitet for barna
- Bemanningen oppleves som presset i deler av dagen, selv om kravene oppfylles
- Kompetansen i personalet varierer, og det er behov for å styrke den samlet
- Kvaliteten varierer mellom barnehagene

Samtidig ser kommunen endringer i behovene: færre barn totalt, men flere barn med behov for språkstøtte og tilrettelegging. Dette krever en mer fleksibel bruk av ressurser og økt kompetanse.

På bakgrunn av dette løfter meldingen fram noen tydelige prioriteringer:

- redusere sykefravær og sikre stabile personalgrupper
- videreføre og bruke bemanning mer målrettet
- styrke kompetansen i hele personalgruppen
- utvikle tydeligere pedagogisk ledelse
- arbeide mer systematisk med inkludering og tidlig innsats
- bruke kunnskap og data mer aktivt i utviklingsarbeidet

Forhold til overordnet plan

Kvalitetsmeldingen er forankret i kommunedelplan for barnehage og skole, samt nasjonale styringsdokumenter for barnehagesektoren.

Meldingen operasjonaliserer overordnede mål om:

- likeverdige og inkluderende tjenester
- tidlig innsats og forebygging
- høy faglig kvalitet i tjenestene

Videre understøtter meldingen implementeringen av nasjonale satsinger, særlig Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, samt kommende system for kompetanseutvikling i barnehagesektoren.

Kvalitetsmeldingen fungerer dermed som et sentralt styringsdokument som kobler overordnede mål til konkrete prioriteringer og tiltak i sektoren.

Miljøkonsekvenser

Tiltakene i kvalitetsmeldingen har i hovedsak indirekte miljøkonsekvenser.

Oppgradering og utvikling av barnehagenes uteområder kan bidra til:

- økt bruk av nærmiljøet
- styrket fysisk aktivitet og naturopplevelser for barna
- bedre kvalitet i det fysiske læringsmiljøet

Økonomiske konsekvenser

Kvalitetsmeldingen synliggjør tiltak som har både direkte og indirekte økonomiske konsekvenser.

Særlig gjelder dette:

- videreføring og forankring av økt grunnbemanning
- tiltak for å redusere sykefravær og styrke nærværarbeid
- systematisk kompetanseutvikling og videreutdanning
- investeringer i fysiske miljø, spesielt uteområder

Samtidig understrekes det at kvalitet i barnehagen i stor grad er et spørsmål om hvordan eksisterende ressurser anvendes. En styrket sammenheng mellom ressursbruk og pedagogisk praksis kan gi bedre måloppnåelse uten tilsvarende økning i ressursinnsats.

Tiltakene må vurderes i sammenheng med kommunens samlede økonomiske handlingsrom og prioriteres i handlings- og økonomiplan.

Vurdering

Kvalitetsmeldingen viser at barnehagene i Hol kommune i hovedsak holder god kvalitet, særlig når det gjelder barnas trivsel, trygghet og relasjoner. Dette er et viktig fundament. Samtidig er det tydelig at kvaliteten ikke er jevn nok, og at flere strukturelle forhold påvirker tilbudet mer enn ønskelig.

Det mest sentrale funnet er at kvaliteten i barnehagen i liten grad avgjøres av enkeltstående tiltak, men av hvordan kommunen prioriterer og følger opp noen grunnleggende faktorer over tid.

Stabilitet i bemanningen er den viktigste enkeltfaktoren. Høyt sykefravær – særlig langtidsfravær – har direkte konsekvenser for kvaliteten i tilbudet. Det påvirker barnas relasjoner, kontinuiteten i det pedagogiske arbeidet og den samlede kapasiteten i barnehagene. Arbeid med å redusere sykefravær må derfor forstås som et kjernegrep for kvalitet, ikke kun som et personalpolitisk tiltak.

Samtidig synliggjør meldingen et tydelig gap mellom formelle krav og faktisk kvalitet i praksis. Bemanningsnormen er oppfylt, men dette gir ikke nødvendigvis tilstrekkelig kvalitet i hverdagen.

Dette skyldes blant annet:

- variasjon i bemanning gjennom dagen
- effekten av sykefravær og vikarbruk

- hvordan ressursene organiseres og brukes

I tillegg er det et sentralt poeng at **pedagognormen ikke er oppfylt i alle barnehager**. Dette innebærer at andelen ansatte med barnehagelærerutdanning er lavere enn det som er forutsatt i nasjonale krav.

Dette har betydning for kvaliteten fordi:

- pedagogisk kompetanse er avgjørende for kvaliteten i samspill, språkstimulering og inkludering
- pedagogiske ledere har en nøkkelrolle i å utvikle praksis i personalgruppen
- lavere pedagogtetthet svekker forutsetningene for systematisk pedagogisk arbeid

Dette tydeliggjør et viktig politisk veivalg:

Det er ikke tilstrekkelig å oppfylle bemanningsnormen dersom pedagognormen ikke er oppfylt, og dersom kompetansen ikke er tilstrekkelig til stede i praksis.

Kompetanse og ledelse må ses i sammenheng.

Kommunen har over tid gjort viktige grep for å styrke kompetansen, men utfordringen framover er å sikre:

- riktig kompetansesammensetning i personalet
- at kompetansen brukes aktivt i det daglige arbeidet

Dette forutsetter tydelig pedagogisk ledelse. Uten tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i ledelsen vil verken bemanning eller kompetansetiltak gi ønsket effekt. Videre peker meldingen på behovet for en mer systematisk og kunnskapsbasert styring.

Kommunen har tilgang til gode data, men det er behov for å bruke denne kunnskapen mer aktivt i prioriteringer og oppfølging. Dette gjelder særlig i arbeidet med å redusere variasjon mellom barnehagene.

Samlet vurdering

Rådmannen vurderer at videre kvalitetsutvikling i barnehagesektoren i Hol kommune i hovedsak handler om tydeligere prioriteringer innenfor tre områder:

1. **Sikre stabile personalgrupper gjennom redusert sykefravær**
2. **Oppfylle pedagognormen og styrke den pedagogiske kompetansen i barnehagene**
3. **Sikre at bemanning og kompetanse gir effekt i praksis gjennom tydelig ledelse og oppfølging**

Dette innebærer et tydelig skifte i fokus:

Fra å vurdere om krav er oppfylt – til å vurdere om barna faktisk får et godt nok tilbud i hverdagen.

Konsekvensen av å ikke prioritere disse områdene vil være:

- vedvarende variasjon i kvalitet mellom barnehagene

- svekket pedagogisk tilbud
- mindre likeverdighet i tilbudet til barna

En tydelig prioritering vil derimot kunne gi:

- mer stabile og robuste barnehager
- sterkere fagmiljø og bedre pedagogisk kvalitet
- et mer likeverdig tilbud til alle barn

Rådmannen vurderer derfor at de foreslåtte tiltakene er nødvendige for å sikre at barnehagetilbudet i Hol kommune holder et faglig forsvarlig og ønsket kvalitetsnivå.